

17 AĞUSTOS'TAN 6 ŞUBAT'A YIKIM, ACI VE ÖLÜM SARMALI

Bültenimizin yeni sayısını 17 Ağustos 1999 depreminin 24. yıldönümü için düzenlenen etkinlikler haftasında hazırlamaya başladık. Bu hafta aynı zamanda 6 Şubat 2023 depreminin altı ay sonrasına tekabül ediyor.

17 Ağustos'tan 6 Şubat'a bütün çıplaklığı ile karşımızda duran bir Türkiye gerçeği bulunuyor. Yıkım, acı ve ölüm sarmalı bu. 17 Ağustos'ta 20 bine yakın vatandaşımızı kaybettik. 6 Şubat'ta 50 binden fazla canımızı yitirdik.

Hiçbir gerekçe şu gerçeği değiştiremez: Nasıl ki o güne kadar merkezi ve yerel düzeyde iktidar olanlar 1999 depreminin ağır sonuçlarından sorumluysa, 6 Şubat depreminin vebali de on yıllardır merkezi ve yerel yönetimde bulunanların omuzlarındadır.

Üzerinde durulması gereken asıl konu ise 99 depreminden kısa süre sonra işbaşına gelen bugünkü iktidar sahiplerinin verilen onca söze, aradan geçen on yıllara rağmen yapılarımızı ve kentlerimizi depreme hazırlamak için kayda değer adımlar atmaması, 6 Şubat'taki büyük yıkım sonrası "helalleşerek" yollarına devam etmesidir.

Şu açık ki, ülkenin deprem gerçeği görmezden gelinmiş, yapı stokunun mevcut durumuna ilişkin tespitler yok sayılmış, hatta imar barışı ilan edilerek deprem güvenliği olmayan yapılar yasal güvenceye kavuşturulmuş, yapı denetim sisteminin zaaflı yönleri sümen altı edilmiş, haliyle sadece eski değil yeni yapılar da depremde yıkılmış, mühendislik önemsizleştirilmiş, ulaşım, iletişim ve altyapı konusunda kentleri depreme hazırlamak için pek bir şey yapılmamış, kentler deprem tehlikesine değil ranta göre düzenlenmiş, nihayetinde 6 Şubat depremindeki yıkım göz göre göre gelmiştir.

Son yüzyılda Anadolu toprakları üzerinde sayısız deprem yaşandı. 17 Ağustos 1999 Marmara depreminden önce de sonra da pek çok deprem

meydana geldi. Hiç şüphe yok ki 6 Şubat depremlerinden sonra da başka yıkıcı depremlerle karşı karşıya kalacağız.

Buradaki kritik soru İstanbul'un olası bir depreme ne kadar hazır olduğudur. Defalarca dile getirildi. İstanbul depreme hazır değildir. Olası bir Marmara depremi 17 Ağustos ve 6 Şubat depremlerinden daha ağır bir tabloyla bizleri tarifsiz bir karanlıkla, büyük bir çaresizlikle karşı karşıya bırakacaktır.

Olası bir Marmara depreminde bizleri bekleyen tabloyu gözümüzde canlandırmamız için şu verileri karşılaştırmak durumundayız: Geniş bir alanda bulunduğu için 6 Şubat depreminden değişik düzeylerde etkilenen 11 ilimizin toplam nüfusu 13 milyon civarındadır. Buna karşın sadece İstanbul nüfusu 20 milyona dayanmıştır. Olası bir depremde etkilenecek nüfus ise 27 milyonu aşacaktır. 6 Şubat Depremlerinden etkilenen şehirlerdeki toplam konut sayısı yaklaşık 2 milyon 175 bin iken sadece İstanbul'da yaklaşık 1,5 milyondur. Marmara bölgesi toplamında ise toplam konut sayısı yaklaşık 6 milyon 840 bindir. 6 Şubat depreminin etkilediği şehirlerdeki toplam 294 bin yapı İmar Barışı'ndan yararlanırken, İstanbul'da 1 milyon 748 bin kaçak ve ruhsatsız yapı bu aftan yararlandı; böylece yapı stokunun olumsuzluğu sabitlendi ve yasal güvenceye kavuşturuldu.

Ne yazık ki gerçek bu minvaldedir.

Bu gerçekler bağlamında şimdi İstanbul'a dikkat çekiyoruz. 6 Şubat depremindeki yıkım ve can kaybı ne yazık ki bizleri haklı çıkardı. Şimdi de İstanbul için haklı çıkmaktan korkuyoruz.

Dolayısıyla toplumsal hafızayı diri tutmak, yaşanan acıyı unutturmamak ve iktidar sahiplerine görev ve sorumluluklarını hatırlatmak noktasında kararlı ve ısrarcıyız.

**TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu**